

рандумъ. Англия разбираше отъ тая философия и застана задъ гърбътъ на Турция. Нейната политика — да разтваря вратитѣ за капитализмътъ и да подчинява, но не само да завладява и да убива, се видѣ застрашена отъ алианса на сѣвернитѣ страни. Най-добрѣ, естествено, Албионъ можеше да разбере смисъла и скрититѣ намѣрения въ пѣсенята за „общъ миръ“ и „ефикасни мѣрки“. И сжщата тая Англия, която единъ пжтъ бѣше спасила Турция свѣщу добро възнаграждение,¹⁾ сега пакъ ще вземе своя пай. Тя нѣма да скрие своята цѣль, както правятъ тритѣ съюзними. Като заявяваше Standard, че Англия никога нѣма да фаворизира подобенъ скандалиозенъ проектъ за реформи, какъвто бѣше пресекта на Горчакова, меродавниятъ вѣстникъ, чрѣвъ който говорѣше цѣла Англия, нейното правителство и дипломация, нейнитѣ лордове и малъ сайбий, продължава: „Реформитѣ, които искатъ отъ Турция, сж неосжществими... Английската политика отъ сега нататкъ ще се инспирира изключително отъ нейнитѣ лични интереси; тя ще защищава своитѣ

1) Когато Турция бѣше поставена на тѣсно отъ възстанитѣ въ Мала Азия, прѣдводителствувани отъ Мехметъ Али, Ибрахимъ паша и др., а Франция, не безъ задни цѣли, подържаше недоволнитѣ, лордъ Палмерстонъ прати слѣднето забѣлжително писмо на Тиеръ, френски министъръ на външнитѣ работи: „никой, освѣнъ султанътъ, като суверенъ на отоманската империя, нѣма право да рѣшава кой отъ нейнитѣ подчинени ще бжде наименуванъ да управлява една или друга часть отъ неговитѣ владѣния, и чуждитѣ велики сили нѣматъ никакво право да контролиратъ султана въ волното (произволното!) управление (l'exercice discrétionnaire) на единъ отъ присжцитѣ и сжществени атрибути на независимата му суверенность (ср. E. Regnault, Histoire de huit ans, Paris томъ II. стр. 40). Тази политика подържаше и Русия: на 1831. година тя прати своитѣ войски въ помощ на Турция противъ Ибрахимъ паша (вж. Тепловъ, Русскіе прѣдставители и пр., 61). Споредъ нуждитѣ на врѣмето днесъ Англия е за Турция съ Русия, утрѣ съ Турция противъ Русия.